

Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine

ENI Cross-border Cooperation Programme
2014-2020

PARTNERSHIP
WITHOUT BORDERS

NYITOTT HATÁROK A KÁRPÁTOK VADONÉLŐ ÁLLATFAJAINAK

Hiúzról

Tájékoztató füzet...

www.openbordersforbears.com

Az Európai Unió társfinanszírozásával

WWF-Románia, RakhivEcoTour, Aggtelek Nemzeti Park, SOS BirdLife. A tartalom csak nem kereskedelmi és oktatási célokra reprodukálható, biztosítva a forrás helyes megjelölését.

Nagybánya, 2021

Koordinátor: Alexandra Pușcaș, WWF-România

Szerzők: Alexandra Pușcaș, Călin Ardelean, Andriy-Taras Bashta, Ádám Szabó, Lenka Paulikova

Térképek: WWF-Románia, Rakhiv Eco Tour, Aggtelek Nemzeti Park, SOS BirdLife

Korrektúra és fordítás: Miradona Krizbai, Alexandra Pușcaș, Alexandra Verdeș, Suzanna Tymochko, Zsófia Szabados-Lukács, Zuzana Lackovičová

Grafikai tervezés és DTP: Bogdan Groza

Nyomtatás: S.C. ELSYLINE S.R.L.

Az útmutatót a "Nytított határok a Kárpátok vadvilágának" projekt keretében fejlesztették ki. A projektet a WWF-Románia máramarosi leányvállalata hajtja végre partnerségben az ukrán Rakhiv EcoTur Szervezettel,

a magyarországi Aggteleki Nemzeti Parkkal és a szlovákiai SOS BirdLife-al.

A „Nytított határok a Kárpátok vadvilágának” projekt 2019 október 1-jén indult, és az ENI 2014-2020 Határokon átnyúló együttműködési program finanszírozza Magyarország – Szlovákia – Románia-Ukrajna számára, 30 hónapos időszakra. A projekt teljes költsége 1.550.871,83 euró, ebből 1.395.784,63 euró az Európai Unió hozzájárulása.

A kiadvány az Európai Unió pénzügyi támogatásával készült. Tartalma kizárólag a WWF-Románia felelőssége, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét.

A program honlapja: www.huskroua-cbc.eu

Az 1961-ben alapított WWF egyik legfontosabb szervezete több mint 100 országban jelenlévő projektekkel. A WWF globális küldetése, hogy megállítsa a környezet romlását, és olyan jövőt építsen, ahol az emberek harmóniában élnek a természettel.

Részletesebben a: www.wwf.ro

TARTALOM

A HIÚZ

1. Előszó:
2. A projektről
3. Az ökológiai folyosók jelentősége egy egészséges ökoszisztémában
4. A nagy húsevőkről
 - 4.1. A hiúz
 - 4.1.1 Jelentőség
 - 4.1.2 Leírás
 - 4.1.3 Terület
 - 4.1.4 Nyomok
 - 4.1.5 Párazás és szaporodás
 - 4.1.6 Veszélyek
 - 4.1.7 Találkozás a medvével
 - 4.1.8 Vadászat és orvvadászat
5. Következtetések

ELŐSZÓ

“

A Föld ökoszisztémái évmilliók alatt fejlődtek, sokszínű és összetett biológiai közösségekhez vezetve, amelyek egyensúlyban élnek környezetükkel. Az erdei ökoszisztémákban még tisztábban tudjuk elképzelni ezt a kényes egyensúlyt. A tápláléklánc csúcán a nagy húsevők állnak, amelyek átvesszik az irányítást az erdőben lévő harmónia felett. A Kárpátok három nagy húsevő faj otthona. Ide tartozik a barnamedve, a farkas, és a nagy húsevők közül a legkisebb, az eurázsiai hiúz – ez a titokzatos macskaféle.

Ahogy az állat neve is sugallja, a hiúz Európából és Ázsiából származik. Tudományos neve *Lynx lynx* a görög λύξ szóból származik, ami fényt vagy fényességet jelent a tükröző szeme fényességére utalva. A szlovák nyelvben "rysostroid"-nak hívják, ami azt jelenti, hogy "fényes látású hiúz", és ami kiemeli nagyon fontos tulajdonságát - a különleges látását. A hiúz a füle hegyén lévő fekete szőröcsomóról is ismert, amely segíti, hogy nagy távolságból meghallja a zsákmányt vagy a veszélyt. A hihetetlen látása és hallása tökéletes vadászszá teszik. De a hiúz kiváló vadász képessége az, ami néha problémákat hoz neki az emberrel szemben. Évtizedeken át üldözték a vadászok vetélytársaként. Világszinten az eurázsiai hiúz nem veszélyeztetett faj, stabilan jelen van Oroszországban, Skandináviában és Európa egyes részein. Ennek ellenére, létezése törékeny a Kárpátok erdeiben. Az ökoszisztémákat most jobban, mint valaha, az emberi befolyás hosszú távú következményei jellemzik. A vadászat mellett a hiúz fő veszélye az élőhelyek elvesztése és a széttöredezése. Szerencsére még mindig vannak kiváltságos helyek, ahol a természet folytatja útját, változik és fejlődik, ezért felelősségünk megvédeni ezeket az ökoszisztémákat.

Zuzana Lackovičová,

az SOS Birdlife kommunikációs szakértője

A PROJEKTRŐL

A Kárpátok térségében él az Európában élő mintegy 12.000 farkas, 17.000 medve és 9.500 hiúz több mint egyharmada, Oroszország kivételével. Becslések szerint mintegy 8.000 barnamedve él Közép- és Délkelet-Európában. Ezeket az ökológiailag kritikus jelentőségű, szigorúan védett és kulturálisan jelentős emlősöket nemcsak az orvvadászat fenyegeti, hanem az infrastruktúra kaotikus tervezése és fejlesztése okozta élőhelyek széttördelése és csökkenése is.

Mivel a nagy húsevők gyakran országhatárokon haladnak keresztül, ételmet és társat keresve, elengedhetetlen a régió nagy és komplex ökoszisztémáinak megőrzése, túl az adminisztratív határokon. A természet védelme nem csak a vadon élő állatok, hanem a helyi közösségek számára is nélkülözhetetlen, amelyek nagymértékben függnek az általa biztosított rengeteg erőforrástól: a tiszta levegőtől és a tiszta víztől a termékeny talajig és a stabil éghajlatig. Ezek a környezeti szolgáltatások egy jól összekapcsolt és magas biológiai sokféleséggel rendelkező ökológiai hálózattól függenek. Az ökológiai összekapcsolhatóság fenntartása és javítása nemcsak a vadon élő állatokat védi, hanem a teljes ökoszisztémát is, amelytől az ember függ.

Négy ország projektpartnerei (WWF-Románia Egyesület Máramarosi Kirendeltsége Romániában, SOS BirdLife Madártani Egyesület Szlovákiában, RachivEcoTur civil szervezet Ukrajnában, Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósága Magyarországon) „Nyitott határok a Kárpátok vadvilágának” www.openbordersforbears.com elnevezésű dinamikus utazásra indultak az élőhelyek közötti ökológiai összekapcsolhatóság fenntartása és javítása, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása a helyi közösségek, régiók és a társadalom egésze érdekében. A Magyarország – Szlovákia – Románia-Ukrajna Határon Átnyúló Együtműködési Program, az ENI 2014-2020 (<https://huskroua-cbc.eu/>), keretében finanszírozott projekt célja négy ország összekapcsolhatóságának javítása és a farkasok, barnamedvék és az eurázsiai hiúz integrált élőhely-kezelésének támogatása.

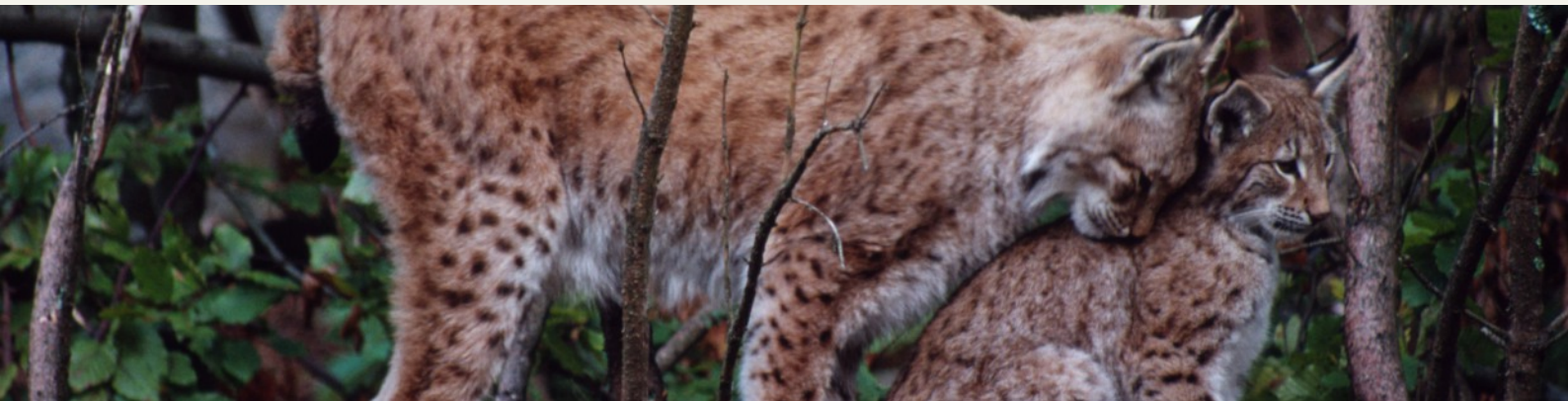
Ezek a tevékenységek a WWF-Románia által a 2012-2014-es időszakban megvalósított, „Nyitott határok a medvéknek Románia és Ukrajna Kárpátjaiban” projekt folytatása, amely megrajzolta az első ökológiai folyosók hálózatát Máramarosban, a román-ukrán határ területén. Ellentétben az első projekttel, ahol a jelképes faj a barnamedve (*Ursus arctos*) volt, most három nagy húsevő faj – medve, farkas, hiúz – szisztematikusan megfigyelése lesz (kamerák, drónok és genetikai tesztelés felhasználásával), folytatva az ökológiai folyosók azonosítását Szlovákiában és Magyarországon is. A nagy húsevők a trofikus piramis csúcsán helyezkednek el, és ha a népességük optimális számban marad, azt jelenti, hogy a többi állatfaj jó védettségi állapotban van az élőhelyén.

AZ ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓK JELENTŐSÉGE EGY EGÉSZSÉGES ÖKOSZISZTÉMÁBAN

A Kárpát-lánc ökológiai folyosóinak hálózata a táj természetes vagy féltermészetes elemeinek összefüggő rendszerét hivatott képezni, amelyet az ökológiai funkciók fenntartása vagy helyreállítása érdekében, az élővilág megőrzésének eszközeként kezelnek, ugyanakkor megfelelő lehetőségeket biztosítva a természeti erőforrások fenntartható felhasználásához.

A Kárpát-lánc ökológiai folyosóinak hálózatának kialakítása a nagy húsevő fajok ökológiai követelményei alapján történt a térségben található kedvező élőhelyeken. A nagy húsevők, mint indikátorfajok, a trofikus piramis csúcsán elfoglalt helyük és a számukra szükséges hatalmas élőhelyek miatt esernyőfajok a regionális ökológiai hálózatok kialakításában, mivel a nagy húsevők életképes populációinak védelme biztosítja a többi faj megőrzését is.

Az ökológiai folyosók kategóriái:

Központi elterjedési terület: a természetes vagy félig természetes élőhely nagy területei, amelyek megfelelnek az esernyőfajok állandó tartózkodási helyének. A nagy hűsevők számára elsősorban erdőkből áll. A központi terület mérete nem lehet kevesebb, mint 300 km².

Mozaik élőhely (Steppingstone): a kedvező élőhely kis területeinek sorozata, amelyet az egyének a mozgás során menedékre, táplálkozásra és pihenésre használnak.

Ökológiai folyosók: Különböző méretű, formájú, növényzettel rendelkező tájelemek, amelyek összekapcsolják a központi területeket, és lehetővé teszik a fajok mozgását és vándorlását közöttük. A folyosó szélessége nem lehet kevesebb 500 m-nél.

Kritikus kapcsolódási területek (bottle-necks): olyan folyosótöredékek, amelyek a terep áteresztő képességét jelentősen korlátozzák a célfajok számára a különböző típusú akadályok koncentrációja miatt (pl. kerítések, szántóföldek, autópályák, stb.).

Az ökológiai folyosókat megzavaró akadályok típusai:

föld (pl. közúti és vasúti infrastruktúra, üdülő, sípálya, stb.)

vízi (pl. mikro vízerőművek, küszöbök, gátak, medencék, stb.)

légi: a madárfajok egyik leggyakoribb akadály a szél erőművek, a légvezeték és a magas épületek. Madarak és denevérek ezrei halnak meg évente az infrastruktúra ezen elemeivel való ütközés miatt.

Gazdálkodási intézkedések az ökológiai folyosók védelmére:

- 🐾 Ökológiai folyosókon nem volna szabad lakóövezeteket tervezni
- 🐾 A földhasználat egyetlen változtatása sem
- 🐾 Kerítések nélkül
- 🐾 Szemetes konténerek nélkül
- 🐾 Figyelmeztető táblák a járművezetők számára, amelyek jelzik a vadállatok áthaladását
- 🐾 A korlátoknak lehetővé kell tenniük, hogy az állatok könnyen és gyorsan letérjenek az útról
- 🐾 A folyosón belül ki kellene jelölni vadászatmentes területeket
- 🐾 Az elvadult kutyákat el kell távolítani
- 🐾 Zöld infrastruktúra (a vadon élő állatoknak átjárók vagy vízvezetékek) építése.

A NAGY HÚSEVŐKRŐL

A húsevő egy szervezet, a legtöbb esetben állat, amely húst eszik. A ragadozónak nevezik azt a húsevő állatot, amely más állatokat vadász; a vadászott állatot prédának nevezik.

Az állat étrendje határozza meg, hogy hol van a táplálékláncban. Minden tápláléklánc több trofikus szintből áll, amelyek leírják egy szervezet szerepét az ökoszisztémában. A húsevők és mindenevők a harmadik trofikus szintet foglalják el. A mindenevő, mint az ember, olyan szervezet, amely növényeket és állatokat eszik.

Sok húsevő a növényevők, mindenevők és más húsevők fogyasztásával nyeri el energiáját és tápanyagait. A ragadozókat, amelyeknek nincs természetes ragadozójuk, csúcsragadozóknak nevezik; tápláléklánc csúcsában helyezkednek el. Itt vannak a nagy húsevők, a medve, a farkas és a hiúz. Nem minden húsevő ragadozó. Néhány húsevő, nekrofágként ismert, a már elhullott állatok tetemével táplálkozik.

A húsevőkalakja és mérete eltérő, de gyakran hasonló vonásokkal rendelkeznek. Például a legtöbb húsevőnek éles fogai vannak, amelyek alkalmasak a préda ejtésére és a hús tépésére. Ezen kívül, sok húsevőnek viszonylag nagy agya van. Ugyanakkor, a húsevőknek egyetlen gyomorkamrájuk és egyszerű emésztőrendszerük van, ellentétben a növényevőkkel, amelyeknek gyakran többkamrás gyomruk és speciális emésztőrendszerük van.

A húsevők fontos szerepet játszanak az ökoszisztémák egyensúlyának fenntartásában. A ragadozók megakadályozzák, hogy a prédafajok populációja túl nagy legyen. A nekrofágok, mint például a sasok, segítenek megakadályozni a betegségek terjedését azáltal, hogy elfogyasztják az elhullott állatok maradványait.

A nagy húsevők fontos szerepet játszanak a környezetben. Még csak most kezdjük kideríteni, hogyan lehetnek pozitív hatással a környezetre. Például a medvék szerepet játszanak az erdők megtermékenyítésében, a tetemek áthúzásával az erdön keresztül és ürülék lerakásában az erdő talaján. Mivel a medvék gyümölcsöt és diót esznek, ürülékük szétszórja a magokat. Minden mag egy kis „trágyával” van elvetve a fejlődés elkezdéséhez. Ugyanakkor, a medvék segítenek a tetemek tisztításában is, és ragadozóként segítenek fenntartani a növényevő populációk, mint például a szarvasok egyensúlyát.

Ugyanakkor a nagy húsevők szintén jó indikátorfajok. A medvéknek, farkasoknak és hiúzoknak sokféle élőhelyre van szükségük a túléléshez, így a fajok élőhely-kezelése sokaknak előnyös, beleértve az embereket is. Ha az élőhely elég egészséges ahhoz, hogy eltartsa egy nagy húsevő populációt, akkor ahhoz is elég egészséges, hogy eltartsa az embereket.

Időközön keresztül, világszerte a medvék, a farkasok és a hiúzok lenyűgözték az embereket. Megragadták az emberi képzeletet, amely számos mítoszt, legendát és anekdotát kezdett szőni. A hiúzok számtalan módon az emberi kultúra részei - az ősi szertartásoktól a mítoszokon át a plüssjátékokig. A következő fejezetekben többet olvashatsz a hiúzról.

HIÚZ (LYNX LYNX)

JELENTŐSÉG

Egyetlen gyűrű elvesztése a táplálékláncban változásokhoz vezethet az ökoszisztéma minden szintjén. Veszélyesebb, hogy ezek a változások nem láthatóak rövid idő alatt. A hiúzok a tápláléklánc csúcsán állnak, így szabályozzák a növényevő fajok szerkezetét és dinamikáját, ugyanakkor függenek tőlük. Ezenkívül a szarvasok, őzek és vaddisznók optimális és életképes népessége szorosan függ más környezeti tényezőktől, beleértve az antropogén tényezőket is. Ha az összképet kibővítjük, úgy tűnik, hogy a biológiai rendszerek nagyon össze vannak kapcsolva, és mindegyik összetevő sok tekintetben függ a többitől. A jól ismert helyzetek, amikor bizonyos területekről eltűntek a hiúzok, károsak lettek a növényközösségek számára. A növényevők népességei számszerűen növekedtek, és ezzel egyidejűleg a genetikai változatosság szempontjából elfajultak. Ezért aktív kezelési intézkedésekre volt szükség, amelyek magas monetáris költségekkel jártak ezen országok számára. Végül a hiúzok visszatelepítése volt a természetes megoldás a kiegyensúlyozatlan természet helyreállítására.

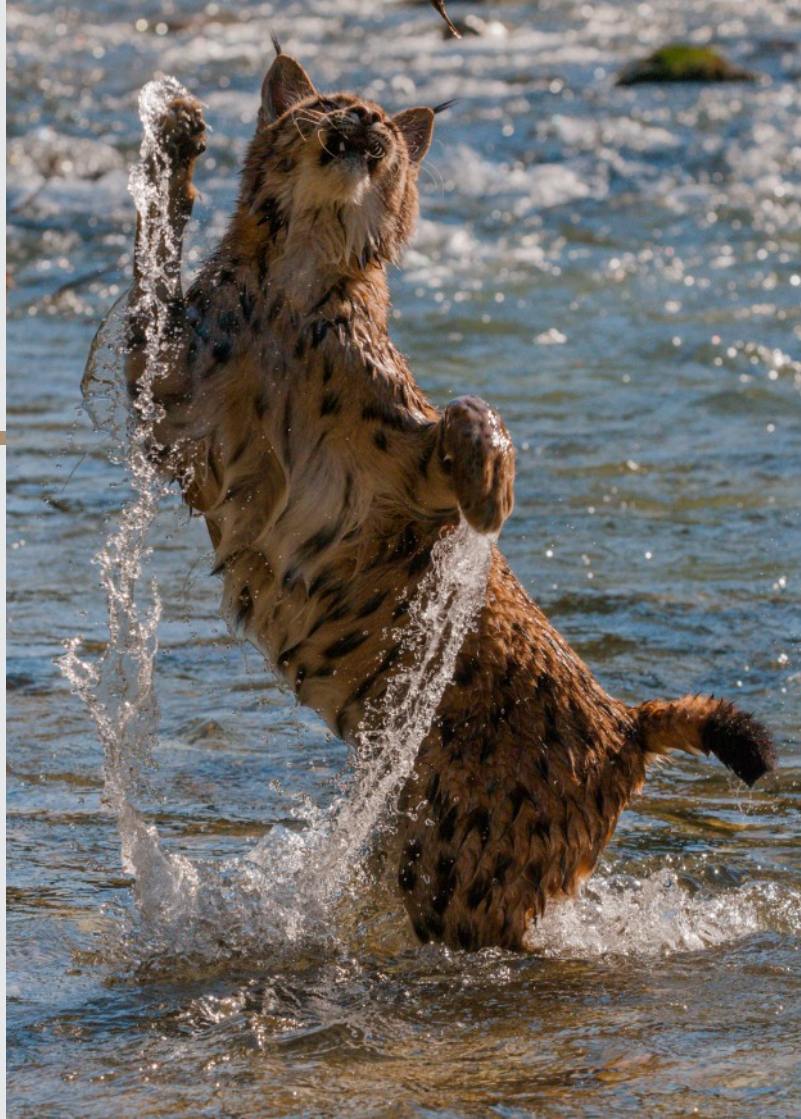

LEÍRÁS

A hiúz közepes méretű vadmacska négy fajtából álló csoportja.

Mind a négy hiúzfaj közül csak az ibériai hiúzt (*L. pardinus*) értékelték az IUCN vörös listáján kritikusán veszélyeztetett fajként. A többi, annak ellenére, hogy a XIX. és XX. században ellenőrizetlenül vadásztak rájuk, világszerte túl vannak a kihalás veszélyén, de egyes országokban továbbra is veszélyben vannak.

Jelenleg a hiúz 23 európai országban él. Az eurázsiai hiúzok becsült összlétszáma körülbelül 9.000 példány. Európában vannak régiók, ahol a hiúz soha nem tűnt el, és ahol állandó népességek vannak (például a Skandináv-félsziget, a Kárpátok és a Balkán-félsziget). Néhány országban, ahol a hiúz eltűnt, például Németországban, Ausztriában, Franciaországban, Olaszországban és Svájcban, tervbe vették a faj újbóli betelepítését. Eközben a természetvédelmi intézkedések eredményeként a hiúz visszatért a szomszédos és más országokból, például Lettországból, Bulgáriából és Magyarországból.

Fizikai jellemzők:

Magányos állat, a hiúz körülbelül akkora, mint egy kutya. A hiúz testhossza 80-100 cm (ritkán eléri a 130 cm-t). Magassága 60 cm, súlya körülbelül 25 kg. A bejelentett maximális súlyok 50 kg és 58 kg között vannak, de általában bármely faj képviselői nem haladják meg a 30 kg-ot. A farok csak 11-26 cm hosszú. A legnagyobbak a kárpáti/eurázsiai hiúzek, 80-150 cm hosszúak és 18-30 kg súlyúak. Következnek az ibériaiak, 85-120 cm és 13-25 kg, valamint mindkét amerikai faj, amelyek hossza (70-120 cm) és súlya (9-15 kg) megegyezik. A farok hegye minden fajnál általában fekete, a fülek hegyén pedig fekete szőröcsomók vannak, ami megkülönbözteti a hiúzt a többi macskafélétől. A bunda vastag és puha, színe az életkortól, az évszaktól és az egyéntől függően változik. Általában vörösesbarna, sok folttal. Mindezekkel a bunda lehet sötétszürke és fekete a fejen, míg a hason fehéres. Mint minden más macskafélének, a hiúznak éles, visszahúzható karmai vannak, amelyek 4-6 cm hosszúak. A hiúz körülbelül 20 évig él.

A hiúz éjszakai állat, látása nagyon jó, akár a sötétben is. Amikor fut, a hiúz visszahúzza a karmait, ezért a lábnyomokon nincsenek karomnyomok. Normális járásuk a lépés. A farkasokhoz hasonlóan, hátsó lábaikat az elülső lábaik nyomába helyezik. A hiúz egy állat, amely lesből vadászik. Kiváló a követésben és a rövid sprintek használatában a prédaszerezésnél. A hiúz mozgásai gyorsak és csendesek, ami segít neki váratlanul megtámadni a prédát. Álló helyzetből a hiúz akár 4-6 m-t is ugorhat bármely irányba. Európában a hiúz főként közepes méretű vadon élő állatokkal, például őzszel, fekete kecskével vagy vaddisznóval táplálkozik. A kis emlősök és madarak is áldozatul eshetnek neki. A hiúz képes meghallani egy egérkét akár 60 m távolságból is.

TERÜLET

Lengyelországban a felnőtt népességük eléri az 1,9 és 3,2 egyed/100 négyzetkilométer közötti értéket. Svájcban a hiúz népsűrűsége valamivel alacsonyabb, 0,94 és 2,1 egyed/100 négyzetkilométer között mozog. Például Dél-Norvégiában, ahol kevés az élelem, ott a hiúz népsűrűsége 0,25 egyed 100 négyzetkilométerenként. Romániában a hiúz a sűrű erdős területeken, nagy magasságban van jelen, és nagy, 124 és 486 négyzetkilométer közötti területeket fed le.

A hiúz egyedül él, a hímek és nőstények területei átfedik egymást. A terület, ahol élnek, friss vizelelnyomokkal van megjelölve, és az azonos fajhoz tartozó más példányokra gyakorolt hatás a visszataszítás, különösen a párzási időszakban.

A magas szinteken elhelyezkedő nagy és csendes erdőket szereti. De lejön a magas dombvidékekre is. Általában a lakóhelyhez kötődik, de élelem hiányában viszonylag hosszú, akár 40-50 km-es utakat tesz meg.

NYOMOK

A hiúz nyoma alakjában hasonló a macskáéhoz, de sokkal nagyobb. A nyom mintáját nem lehet más nyommal összetéveszteni, ha teljesen látható, mivel a jellegzetes párnácskák elliptikusak, karomnyomok nélkül. Friss havon összetéveszthető egy farkas vagy kutya nyomával, de a hiúz ferdén nyomja be „sarkát”, valójában a láb alsó részét, sőt a hátsó láb könyökét is. Ezenkívül a hiúz nyoma enyhe ciccakkban van elhelyezve.

PÁRZÁS ÉS SZAPORODÁS:

A nőtények egyedül nevelik a kölykeiket. A kölykök 10-12 hónapos korban hagyják el a területet, ahol felnőttek.

A hiúz minden faja kora tavasszal, márciusban és áprilisban párosodik. Mivel magányos állatok, a párzás nem minden évben történik. A nőtények ivarzási ciklusa 10-15 napig, a vemhesség pedig fajtól függően 65-90 napig tart, ezt követően 2-4 kölyök születik, amelyek két hétig vakok.

A szoptatás viszonylag sokáig tart, akár hat hónapig. A kölykök kétéves korukban elválnak anyjuktól, hogy felkészüljenek az első párzásra. Nagyon nehéz megfigyelni a hiúz párzási szokásait különböző okok miatt, különösen az állatok ritkasága, az intenzív vadászat hatása vagy az élőhelyeik nagysága miatt.

VESZÉLYEK

Európában a fajokat fenyegető fő veszélyt az élőhelyek elvesztése képviseli, amelyet az emberi infrastruktúra és a lakások fejlesztése okoz. Eredményül, az élőhelyek széttöredezése idővel az egyedek földrajzi elszigetelődését okozza, ami megakadályozza, hogy a hiúz használja a természetes táplálkozási, párzási és szétszóródási szokásait. Ezért, lényeges a nagy területeket használó emlősök ökológiai összekapcsolhatóságának biztosítása egészséges és ellenálló népségek érdekében

— TALÁLKOZÁS A HIÚZZAL —

MykolaSvystun, az ukrainai SkkyBeskydy Nemzeti Park egyik vadőre, többször is találkozott a hiúzzal a vadonban. Egy különleges alkalom volt tavasszal, egy erdei úton. Hirtelen történt, így amikor az állat meglátta - elszaladt és elbújt az erdőben. A második találkozásra akkor került sor, amikor 200 méteres távolságból távcsővel egy hiúzt vett észre. Az állat egy kidőlt fán sétált, és hamarosan elbújt az erdőben. Egy másik találkozóra a Menchul-hegy rétjén került sor, Kvasy falu közelében, Zakarpattia régióban. A magashegységi területen található biológiai állomás gondnoka a hóban mászott fel a bázishoz. Sok hó volt, meghaladta a térdmagasságot. Ahogy közeledett az úthoz, megállt pihenni és körülnézett. 50 méterrel arrébb egy felnőt hiúzt látott, amely a nyomában haladt az általa követett úton. Megijedt, és gyorsan mászni kezdett. A hiúz lépésről lépésre követte, biztonságos távolságot tartva. És csak egy laposabb helyen maradt el a hiúz a gondnok útjáról, és eltűnt az erdőben. Ez azt jelenti, hogy a mély hóban az állat úgy döntött, hogy az ember által kitaposott utat használja.

Hogyan viselkedj, ha találkozol egy hiúzzal:

A hiúz óvatos ragadozó, és nagyon ritkán engedi, hogy valaki megközelítse. Általában úgy viselkedik, mint az erdő "szelleme". Tehát, nagyon nehéz hiúzzal találkozni a vadonban. A találkozás során az állat elsőként tűnik el az erdő sűrűjében. A hiúz azonban agresszívvé válhat, amikor a kölykeit védi. Minden esetben az ember nem lesz követve, a hiúz csak a kölykei közelében lesz. Ha egy hiúzzal találkozik, ne tegyen "hirtelen" mozdulatokat. Ha egy állat fúj, és támadáshoz hasonlóan mozog, hogy megijessze, lassan vonuljon vissza biztonságos távolságba. Kiabálni is kell, hogy megijessze az állatot. Az erdőben, ahol a hiúz is előfordul, jó zajosan viselkedni. Az állat meg fogja hallani és nem lesz az első, aki közeledik. Ha az állat nem beteg és sérült, akkor nem fenyegeti az emberi életet.

VADÁSZAT ÉS ORVVADÁSZAT

A medvéhez hasonlóan, a hiúz is nemzetközi egyezmények védik, mivel az Európai Unióban kiemelt fenntartási faj. Ezért az EU-ban nem engedélyezett a hiúz vadászat.

A hiúz ritkán lép kapcsolatba az emberekkel, így a vadvilágban nincs konfliktus a hiúzzal. Továbbá, mivel a hiúz elkerüli az embereket és minden lakott területet, nem okoz kárt a háziállatokban, vagy ha mégis, akkor is jelentéktelenek.

KÖVETKEZTETÉSEK

Most már világos, hogy a vadon élő állatok összekapcsolhatóságának biztosítása egy szükséglet. Úgy tűnik, nem elég csak védett természeti területeket létrehozni a vadon élő állatok fejlődéséhez, mert az ember által létrehozott infrastruktúra, mint az utak, autópályák vagy települések kisebb, elszigetelt darabokra töredezi az élőhelyeket, megakadályozva az állatok táplálkozási, párzási vagy szétszórási helyek közötti mozgását. A nagy hűsevők hatalmas, akár több százezer négyzetkilométernyi élőhelyet használnak fel. Ezért olyan módszertant kell megvalósítani, amely meghatározza azokat az ökológiai folyosókat, amelyek bizonyos világos funkcionális paraméterekkel rendelkeznek, és amelyek regionális szinten leírják ezeket a folyosókat. Ez volt a "Nyitott határok a Kárpátok vadvilágának" projekt fő célkitűzése.

Az összekapcsolhatóságnak legalább két iránya van: a helyreállítás és a fenntartás. Nyilvánvaló, hogy költség és hatékonyság szempontjából ez utóbbi kívánatosabb. Tehát ahhoz, hogy egészséges és ellenálló állatnépességeket tudjunk kialakítani, minden alkalommal egy lépéssel hamarabb kell gondolkodnunk – inkább a megelőzés, mint a javítás.

Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine

ENI Cross-border Cooperation Programme

2014-2020

Az útmutatót a "Nyitott határok a Kárpátok vadvilágának" projekt keretében fejlesztették ki. A projektet a WWF-Románia máramarosi leányvállalata hajtja végre partnerségben az ukrán Rakhiv EcoTur Szervezettel, a magyarországi Aggteleki Nemzeti Parkkal és a szlovákiai SOS BirdLife-al.

A „Nyitott határok a Kárpátok vadvilágának” projekt 2019 október 1-jén indult, és az ENI 2014-2020 Határokon átnyúló együttműködési program finanszírozza Magyarország – Szlovákia – Románia-Ukrajna számára, 30 hónapos időszakra. A projekt teljes költsége 1.550.871,83 euró, ebből 1.395.784,63 euró az Európai Unió hozzájárulása.

Ez az anyag az Európai Unió pénzügyi támogatásával készült. Tartalma a WWF-Románia kizárólagos felelőssége, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét.

A program honlapja: www.huskroua-cbc.eu

Az Európai Unió társfinanszírozásával